

TERUGBLIK

DE 'S-GRAVELANDSEWEG EN HAAR BEWONERS

Verslag van de ledenavond op 25 september 1991

De heer W.I. Engel, bij ons reeds bekend door zijn lezing over de paardetram naar 's-Graveland, nam de circa honderd leden en andere belangstellenden mee op zijn wandeling langs de 's-Gravelandseweg. Zijn dia-wandeling ving op de Kerkbrink aan. De aanwezigen werden niet alleen vergast op een groot aantal vaak kunstzinnige dia's, maar ook op de encyclopedische kennis van de spreker. Dat leidde regelmatig tot een dialoog met de zaal. Halverwege de avond werd het duidelijk: zo komen wij vanavond niet meer in 's-Graveland! Gelukkig heeft de heer Engel de verleiding weerstaan om aan het eind te gaan raffelen. Hij verklaarde zich spontaan bereid om volgend jaar april of mei terug te komen om de wandeling te voltooien. Dan komen wij uitvoerig op de heer Engel en zijn lezing terug.

AvdS

HEEMSCHUTDAG HILVERSUM 1991

De Bond Heemschut, in 1911 opgericht om cultuurmonumenten in Nederland te beschermen, koos dit jaar Hilversum als locatie voor de landelijke excursie. Het blad Heemschut van augustus 1991 wijdde ruime aandacht aan Hilversum. In een hoofdartikel wordt uitvoerig het excursiedoel beschreven: de woon- en werkfunctie en de objecten van het Nieuwe Bouwen. Wethouder Versloot komt aan het woord over de zware last die op de schouders van de gemeente ligt als het gaat om de restauratie van de drie grootste projecten, het Raadhuis, Gooiland en Zonnestraal. Ook het 18e-eeuwse kerkhof 'Gedenck te sterven' is een stukje bedreigd cultuurgoed. Maar dat gaat veranderen, belooft Versloot. De plannen om dit kerkhof samen met 'Pas Op' aan te pakken krijgen duidelijk vorm.

Tot slot komt in het blad Roel de Wit aan het woord, niet als commissaris van de Koningin,

maar als voorzitter van de Stichting Jonge Bouwkunst die zich het lot van Hilversumse gebouwen aantrekt. Hij breekt o.a. een lans voor het opnemen van de verdere restauratie van Gooiland in een totale reconstructie van de gehele omgeving. Terreinen in de omgeving kunnen zoveel opbrengen dat de restauratie van Gooiland ermee betaald kan worden. Hij bepleit verder het doorhakken van knopen zodat de gaten in de binnenstad eindelijk kunnen worden gedicht.

De voorpubliciteit werkt goed. Op 5 oktober komen niet minder dan 300 leden van de Bond uit geheel Nederland naar Gooiland om daar te worden ontvangen door een aantal sprekers. De burgemeester, mevrouw Kraaijeveld-Wouters, heet de gasten welkom. Voor Heemschut doet dat de vice-voorzitter, de heer D. van Leeuwen en de voorzitter van de Provinciale Commissie Noord-Holland van de Bond Heemschut, de heer C. Scheltema. Wethouder W. Meulman, vervanger van de door ziekte verhinderde wethouder Versloot, belicht een aantal specifieke kanten van de stadsontwikkeling. De heren P. Timmer en R. Meyer presenteren respectievelijk 'Albertus Perk' en 'Pas Op'. Tot slot spreekt de commissaris van de Koningin R. de Wit. Hij noemt o.a. de mogelijkheid dat de televisietoren, die naar zijn oordeel niet in het landschapsbeeld thuishoort, door toekomstige ontwikkelingen overbodig kan worden en kan worden verwijderd.

Excursies

Dan begint de ochtendexcursie. Een wandeling in en rond de binnenstad. Niet minder dan 15 gidsen (waaronder een groot aantal leden van 'Albertus Perk') staan klaar op groepjes van ca. 20 gasten rond te leiden. Er is een traject uitgezet dat van Gooiland via de Laanstraatbuurt, Kerkbrink en de oude begraafplaats naar de oudste villawijk bij de Torenlaan voert om vandaar via het Melkpad en de Groest weer terug te keren naar Gooiland.

Bij de lunch vindt de eerste presentatie plaats van de video-film over de eerste fase van de

restauratie van Gooiland.

Na de lunch maken de deelnemers per bus een grote lus door Hilversum. Als begeleiders treden gidsen op van de Dudok-stichting en bestuursleden van AP. De nadruk ligt op de Jonge Bouwkunst en de neo-stijlen van de villagebieden. De tocht gaat via het Sportpark (de bedreigde Dudok-tribune) via het Laapersveld, enkele Dudokscholen en goede voorbeelden van projecten van sociale woningbouw naar Zonnestraat. Daar krijgen de deelnemers even tijd om uit de bus te gaan en zich een beeld te vormen van de kwaliteit maar ook van de ontluistering van dit complex. De bustocht vervolgt en brengt de deelnemers via de Boornbergwijk met zijn studio's, scholen en Pinetum naar de NW-villawijken waar even wordt stilgestaan bij de belangrijkste voorbeelden van de villabouw vanaf het begin van deze eeuw. Via Hertenkamp en Varastudio eindigt de tocht bij het Raadhuis waar de Heemschutters worden binnengelaten via de zojuist gerestaureerde ingang in de Burgerzaal. Na een drankje wordt men toegesproken door de algemeen directeur van Heemschut, de heer B.J.M. Duimel en geeft Ir. T. van Hoogevest een uitleg over de bij de restauratie van het Raadhuis gevolgde methode. Na een afscheidswoord van de burgemeester speelt voor het eerst weer het carillon. Het sein voor de deelnemers om het Raadhuis verder te bezichtigen alvorens ze vertrekken.

De algemene indruk is, dat de deelnemers zeer enthousiast waren en zich een uitstekend beeld van Hilversum hebben gevormd. Velen verzekerden de organisatie, dat men Hilversum in feite had ontdekt en er zeker zou terugkomen. Een mooier compliment kunnen de organisatoren, de Bond Heemschut gesteund door de Gemeente Hilversum, het Goois Museum, de Dudok-stichting, 'Pas Op' en 'Albertus Perk' zich niet wensen.

J.E.L.

PINETUM BLIJDENSTEIN

Verslag van de ledenavond van 23 oktober 1991

Alvorens de inleider van deze avond aan het woord kwam, werd de doctoraalscriptie van mw. Stikkelman over Dudok op een feestelijke wijze

aangeboden aan de burgemeester. Na deze plechtigheid, die ongeveer een half uur in beslag nam, werd na een pauze begonnen aan de hoofdschotel van deze avond: de dialezing van de heer Schellevis over het Pinetum Blijdenstein.

De lezing begon met enkele recente dia's genomen vanuit de lucht. Op deze dia's was het nasmeulende Roland Holstcollege goed te zien. Ook werd voor de luisteraar duidelijk waar het 1,7 hectare grote Pinetum gezocht moest worden. Het Pinetum, dat in feite een voortzetting is van de bomencollectie die behoorde tot het buiten Vogelenzang van de bankier Blijdenstein, wordt sedert negen jaar beheerd door de heer Schellevis.

Het is een tuin met overwegend coniferen, de grootste verzameling in de wereld. Behalve dia's had de heer Schellevis ook een aantal bloeiwijzen van coniferen bij zich zoals die van de Spaanse zilverspar en de ceder.

Naast een recreatieve functie heeft het Pinetum ook een wetenschappelijke functie. De Universiteit van Amsterdam is vroeger bij de opzet van de tuin betrokken geweest. Men organiseert er tevens tentoonstellingen. Zo trok de tentoonstelling over vleesetende planten 3000 mensen in één weekend. De tuin verschaft stageplaatsen aan jongeren, die de middelbare of hogere tuinbouwschool volgen en geeft jongeren, die een alternatieve straf opgelegd hebben gekregen, de kans zich hier verdienen te maken.

De heer Schellevis riep zijn gehoor op eens naar de tuin te komen. Hij zou dan zelf de rondleiding op zich nemen.

Deze lezing, die niet een specifiek historisch karakter had, boeide van begin tot het eind. Men kon een naald horen vallen.

W.J.D.

Toegangsprijs Pinetum f 2,- p.p. Kinderen tot 12 jaar gratis. Openingstijden: maandag t/m vrijdag en iedere 2e zaterdag van de maand van 10.00 tot 16.00 uur. Adres: v.d. Lindenlaan 125, Hilversum, tel.: 035-232056

